

ALLAH BİR KAVMİN HAYRINI İSTERSE...*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!.. Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Her türlü güzelliklere, mutluluklara, Allah hem dünyada hem ahirette hepinizi sevdiklerinizle beraber erdirdin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinden üç hadis okumak istiyorum. Bir kavim, bir topluluk nasıl hayra erer, onu anlatan üç hadis-i şerif. Birbiriyle uygun olduğu için...

a. Alimlerin Çok Olması

Birinci hadis-i şerifi İbn-i Ömer RA'dan Deylemî isimli hadis alimi, rahmetu'llâhi aleyh rivayet eylemiş. Mübarek metnini okuyorum:¹

إِذَا أَرَادَ أَهْلُ بَقَوْمٍ خَيْرًا، كَثُرَ فَقَهَاءُهُمْ، وَأَقَلَّ جُهَّالُهُمْ؛ فَإِذَا تَكَلَّمَ الْفَقِيهُ، وَجَدَ أَعْوَانًا؛ وَإِذَا تَكَلَّمَ الْجَاهِلُ، قُهِرَ؛ وَإِذَا أَرَادَ أَهْلُ بَقَوْمٍ شَرًّا، كَثُرَ جُهَّالُهُمْ، وَ أَقَلَّ فَقَهَاءُهُمْ؛ فَإِذَا تَكَلَّمَ الْجَاهِلُ، وَجَدَ أَعْوَانًا؛ وَإِذَا تَكَلَّمَ الْفَقِيهُ، قُهِرَ

(الدیلمی عن ابن عمر؛ أبو نصر السجزی فی الإبانة عن حیان بن أبی جبلة)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.246, no:952, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.240, no:28692; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.275, no:1277.

RE. 28/3 (*İzâ erâda'llâhu bi-kavmin hayran, kessera fukahâehüm, ve ekalle cühhâlehüm; feizâ tekelleme'l-fakîhü, vecede a'vânen; ve izâ tekelleme'l-câhilü, kuhir. Ve izâ erâde bi-kavmin şeran, kessera cüh-hâlehüm, ve ekalle fukahâehüm; feizâ tekelleme'l-câhilü, vecede a'vânen; ve izâ tekelleme'l-fakîhü, kuhir.*)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Peygamber Efendimiz SAS, bu rivayete göre buyuruyor ki:

(*İzâ erâda'llâhu bi-kavmin hayran*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri bir kavmin hayrını murad etti mi, bir topluluğun, bir milletin, bir kavmin hayrını istedi mi; (*kessera fukahâehüm*) din alimlerini, dini derinlemesine ve doğru olarak, geniş bir anlayışla, güzel bir şekilde bilen alimleri çoğaltır.”

Kessera yerine, *eksera* rivayeti de var. *Eksera*, çoğaltır mânâsına; *kessera*, çok çoğaltır mânâsına. Alimler artar. “Allah bir kavmin hayrını murad etti mi, dini doğru bilen, Allah’tan korkan makbul alimleri arttırır. (*Ve ekalle cühhâlehüm*) Cahillerini de azaltır.” Bu Allah’ın bir lütfudur. Bir milletin içinde alimlerin artması, cahillerin azaltılması, Allah tarafından o kavme bir lütuftur, ihsandır, ikramdır.

(*Feizâ tekelleme'l-fakîhü, vecede a'vânen*) “Öyle bir toplumun içinde fakih, dini iyi, derin, geniş, sağlam bilen alim kişi konuştuğu zaman, yardımcılar bulur, destekçiler bulur, onusevenler bulur. Sözü geçerli olur, uygulanır.

(*Ve izâ tekelleme'l- câhilü*) Cahil de tabii her zaman, her yerde vardır. O da konuşabilir ama, konuşur ama, (*kuhira*) kahrolunur. Yâni ezilir, sus denilir, susar, hükmü olmaz, cahilin cahilliğinden dolayı zararı olmaz.” İyi niyetli bile olsa, cahilin konuşması zararlı olduğundan, susması uygun olur, bastırılması uygun olur.

Aksine, bil’akis, bunun karşılığı olarak: (*Ve izâ erâde bi- kavmin şerran*) “Allah bir kavme kızıp da onun şerrini, kötüye gitmesini murad ederse...” Çünkü mukadderat onun eliyle oluyor. Takdiri kalemi ne yazarsa, sonuç itibarıyla kâinat ve toplumlar, insanlar, kişiler, varlıklar o kaderin çizgisinde gidiyorlar. (*Kessera cühhâlehüm*) “O zaman, cahillerini çoğaltır. Dini bilmeyen cahil insanlar çoğalır. (*Ve ekalle fukahâehüm*) Fakihler azalır.”

Nasıl azalır?.. Vefat ederler, azalır. Din ilimlerine rağbet olmaz, azalır. Harb, darb çeşitli şeyler olur, alimler azalır. (*Feizâ tekelleme'l-câhilü*) “Bu durumda, böyle bir ortamda cahil konuştuğu zaman, (*vecede a’vânen*) destekçiler bulur, yardımcılar bulur, cahilin sözü geçer, hükmü geçer. (*Ve izâ tekellemel fakîh*) Yanlışlıkları gören alim, fazıl kimse kalkıp bir şey söylemeye kalkışınca, başlayınca; (*kuhira*) kahrolunur, ezilir, susturulur, konuşturulmaz.”

Tabii cehaletin hâkim olduğu bir toplum da ezilir, yenilir, tarihin sahnesinden silinebilir, Allah saklasın...

Tarih boyunca böyle olmuştur. Meselâ, Büyük Selçuklu Devleti'nin genişlemesi, büyümesi nasıl oluyor?.. Medreselere çok büyük bir önem veriliyor. Her yerde Nizamiye Medreseleri kuruluyor, çok büyük alimler yetişiyor.

Osmanlı devletinin gelişmesi nasıl oluyor?.. Anadolu'da yetişen alim, fazıl kimselerin, hattâ başta Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Efendimiz'in yaktığı meş'ale, ışık; Ahmed-i Yesevî Hazretleri'nin, Hacı Bektâş-ı Velîlerin çalışmalarının sonucudur. Bir fidan hemen dikildiği zaman meyva vermiyor, büyüdüğü zaman meyva veriyor. Ama o fidanı kimin diktiği çok önemli...

Osmanlı o başarısı ondandır. O mübareklerin telkinleriyle, işaretleriyle, irşadlarıyla, çalışmalarlarıyla kurulduğu için, ilim çok rağbet gördüğünden, her yerde medreseler yapıldığından, Osmanlı nerede bir şehri fethetmişse, oraya mektep medrese yaptığından, alimler çoğaldığından yükselmiştir. Asrının çizgisinin üstünde, ilerisinde gitmiştir. Düşmanları toplu toplu geldikleri halde, birleşerek geldikleri halde yenmiştir. İlerlemiştir, yükselmiştir.

Fatih Sultan Mehmed bir dâhîdir. İstanbul'u alırken kullandığı usüller, imkânlar, aletler çok önemli... Onun başarmak için tutturduğu yol, nümûne bir kişiliği var.

Peygamber Efendimiz de zâten hadis-i şerifinde buyurmuş:²

تُفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ، فَلْنِعَمَ أَلْمِيرُ أَمِيرُهَا،

وَلْنِعَمَ الْجَيْشُ ذَلِكَ الْجَيْشُ

حم.ك.طب.خ. فى تاريخه، كر. وابن الأثير، عن عبید اهلل بن بشر الغنوى عن أبيه

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) “*Kostantıniyye* denilen, *Kostantinopol* denilen, *Kostantin*’in şehri denilen şehir mutlaka, muhakkak, kesin olarak fetholunacaktır. (*Feleni’me’l-emîru emîruhâ*) Onu fetheden komutan ne güzel komutandır; (*ve leni’me’l-ceyşü zâlike’l-ceyş*) ve onu fetheden asker ne güzel askerdir.” diye metheylemiş. O medhe lâyük bir kimse...

Osmanlı Devleti, alimlerin hâkim olduğu bir devlet idi ilk zamanlar. Sonraki zamanlarda alimler ikinci plana itilince, vezirler ve sâireler sözü ele alınca, saray entrikaları işe tesir etmeye başlayınca, alim kahrolunca, cahillik çoğalınca, alim ezilip titreyince, asılıp kesilince, işler tersine dönmüştür. Çünkü ilerlemek, yükselmek, çalışmak olmadan, bir millet durduğu yerde durduğu gibi bile kalmıyor. Mutlaka atılmak, çalışmak ve ilerlemek lâzım!

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.335, no:18977; Taberânî, *Mu’cemü’l- Kebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.34; Abdullah ibn-i Bîşr el-Ganevî, babasından.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.252, no:38462; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VI, s.323, no:10384; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVII, s.339, no:18311.

Duraklamak, artık ölüme mahkûmiyet demek oluyor. İlimde öncülüğü kaptırmamak lâzımdı veyahut yarışı bırakmamak lâzımdı. Bizden geri milletler bizden ileri gidiyor diye göz açmak lâzımdı, çalışmak lâzımdı. Bunlar yapılmamıştır.

Bunları tabii niçin söylüyoruz: “Şimdi günümüzde örnek alalım, tarihten, olaylardan ibret alalım da, kendimizi düzenleyelim!” diye söylüyoruz.

b. İyi ve Kötü Kavmin Özellikleri

İkinci hadis-i şerif, yine aynı konularda olan bir hadis-i şerif:³

إِذَا أَرَادَ أَهْلُ بَقْوَمٍ خَيْرًا وَلَّى عَلَيْهِمْ حُلَمَاءَهُمْ،
وَقَضَى بَيْنَهُمْ عُلَمَاءُؤُهُمْ، وَجَعَلَ الْمَالَ فِي
سُمْحَائِهِمْ؛ وَإِذَا أَرَادَ بَقْوَمٍ شَرًّا وَلَّى عَلَيْهِمْ
سُفَهَاءَهُمْ، وَقَضَى بَيْنَهُمْ جُهَّالُهُمْ، وَجَعَلَ الْمَالَ فِي
بُخَالَتِهِمْ

(الديلمى عن مهران وله صحبة)

RE. 28/4 (*İzâ erada'llâhu bi-kavmin hayran vellâ aleyhim hulemâehüm, ve kadà beynehüm ulemâühüm, ve ceale'l-mâle fî sümeihâihim; ve izâ erâde bi-kavmin şerran vellâ aleyhim*

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.246, no:954; Mihran RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.8, no:14595; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.277, no:1282.

süfehâehüm, ve kadà beynehüm cühhâlühüm, ve ceale'l-mâle fî bühalâihim.)

Deylemî Mihrân isimli sahabiden rivayet etmiş. Yanında, *(ve lehû suhbetün)* buyruluyor, yâni “Bu Mihrân’ın Peygamber SAS Efendimiz’le bulunmuşluğu vardır, sahabidir, tereddüt edilmesin.” diye kayıt koymuş Gümüshaneli Hocamız Ahmed Ziyâüddin (Rh.A). Allah evliyâullah büyüklerimizin şefaatine erdirdin cümlemizi...

Bu hadis-i şerifte de, aşağı yukarı aynı konu. Tabii başka bir hadis-i şerif, biraz da farklar var:

(İzâ erade'llàhu bi-kavmin hayran) “Allah bir kavmin hayrını murad ederse, yâni o kavme hayır yapmak isterse, onun iyiliğini isterse, o kavmi taltif etmek isterse, seviyorsa, mükâfâtlandırmak isterse ne yapar?.. *(Vellâ aleyhim hulemâehüm)* Onların başına halim, selim, feylesof, hakîm, hikmet sahibi, kızmayan, sabırlı, titiz, yumuşak, iyi idareciler geçirir.”

(Ve kadà beynehüm ulemâühüm) “Aralarında bir şeyler olduğuzaman, meseleler olduğu zaman, alimleri meseleyi çözerler, hükme bağlarlar, ihtilafları çözümlerler.” Burada *kadà* diye harekelenmiş ama, belki *vellâ* müteaddî fiil olduğu gibi, *kadà* da *kaddà*’dır. O zaman, *(Ve kaddà beynehüm ulemâehüm)* “Alimlerini hüküm veren kişiler haline getirtir, öyle takdir buyurur, nasib eder.” demek *(Ve ceale'l-mâle fî sümehâihim)* “Malı Allah semâhatli, cömert insanların eline verir.”

Demek ki, Allah bir kavmin iyiliğini istediği zaman, başındaki kimseler halim oluyor. Halim ne demek; kızılacak yerde bile kızmayan, basîretli, düşünceli kimse demek... Bir milleti hakîmler, feylesoflar, bilge kişiler idare ederse; onlar çok önemli ana kararları alırlar, toplum mimarlarıdır; devleti yönlendirmekte, ana yönleri seçmekte çok etkili olurlar. Yanlış yönlere sürüklenmez, maceralara sürüklenmez.

Meselâ, Hitler Almanya'yı bir maceraya sürükledi, böldürttü, yaktırttı, yıktırttı. Kendisi de ne olduğu belli değil; intihar mı etti, öldürüldü mü?.. Yeni toparlanıyor Almanya. Yine toparlandı ama, Hitler bir misâl olmuş oluyor.

Halîm kimseler idareci; alim kimseler söz sahibi, hükmü onlar veriyor, ihtilâfları onlar çözümlüyor; sorunların çözümlerini ortaya koyuyorlar ve öyle yapılıyor. Mal da iyi insanların elinde; işrete, zevke, fısk u fücûra harcanmıyor, faydalı yerlere harcanıyor, fakirlerin eline ulaştırılıyor. Çünkü cömert insanın elinde, cimri insanların elinde değil. Güzel!..

Demek ki, bir milletin iyi bir durumda olması için, ilerlemesi, yükselmesi için ana noktaları burada öğrenmiş oluyoruz. Yöneticiler iyi olacak. Toplum yönlendiriciler alim kimseler, iyi insanlar olacaklar. Salâhiyet, para pul da iyi kimselerin elinde olacak.

Çünkü Peygamber Efendimiz bir başka hadis-i şerifinde buyuruyor ki:⁴

نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ، لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ

(حم. حب. ك. طس. ش. ع. هب. كر. عن عمرو بن العاص)

(*Ni'me'l-mâlû's-sàlih, li'r-racüli's-sàlih*) “Sàlih bir insana helâl bir mal, çok mal olması ne kadar yakışıır.” Çünkü onu güzel kullanır.

E pekiyi, kötü bir insan mal sahibi olursa ne olur?.. Babadan miras, haylaz, haydut bir evlâda kaldı. O parayı kötüye kullanır, şerre kullanır, işrete, şehvete kullanır, mahveder. Kendisini de mahveder, yakınlarını da mahveder, ana babasını, çoluk çocuğunu, ailesini de mahveder. Millete de zararı olur.

(*Ve izâ erâde bi-kavmin şerran*) “Aksine, bu söylenenlerin karşıtı olarak, bir kavmi cezalandırmak isterse; şerrini isterse o kavmin, cezalandırılmasını murad ederse, o zaman ne yapar?..

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.197, no: 17798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.6, no:3210; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2130; Buhârî, *el-Edebü'l-Müfred*, c.I, s.112, no:299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.291, no:3189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.263, no:7336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.VII, s.18, no:22628; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.91, no:1248; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.259, no:1315; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.186; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.316, no:1061; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XIII, s.268, no:5284; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İslâhu'l-Mâl*, c.I, s.32, no:43; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV, s.653; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVI, s.143, no:100019; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.257, no:6757; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.III, s.86, no:791; Amr ibnü'l-As RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1821, no:2823; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.348, no:26199.

(*Vellâ aleyhim süfehâehüm*) Akıllı doğru çalışmayan, boş kafalı insanları yönetici olarak başlarına getirir. (*Ve kaddâ beynehüm cühhâlehüm*) Cahilleri hüküm veren insanlar haline getirir.” Fiili *kaddâ* diye okursak: (*Kaddâ beynehüm cühhâlehüm*) “Cahiller meselelerde hüküm verirler.” Tabii, yanlış karar verirler.

Birisi sormuş:

“—Benim evim var, kiraya şu kimseye verebilir miyim?” diye.

Sorduğu kimse bir yerde ünvanlı bir kimse, yönetici, yüksek bir kimse diye... O da pat diye yalan yanlış bir cevap vermiş. Neden?.. Cahil... Bir insanın bir noktada ünvanlı, rütbeli olması her şeyi bilmesini gerekli kılmıyor, fiilen öyle olmuyor. Bir şeyi biliyor, öteki şeyi bilmiyor. Bilmediğini de, “Ben bu konuyu bilmiyorum!” diyemiyor; böbürlendiğinden, şiştiğinden, yanlış fetvâ veriyor. O çok kötü bir şey...

Bilmediği konuda fetvâ vermek çok kötü bir şey ama, adam “Ben bunu bilmiyorum.” diyemediği için, “Bu benim saham değil, ben bunu bilmiyorum, sorayım!” dese, tamam, güzel bir şey olacak.

“—Benim bildiğim bazı şeyler var, kendi sahamda şunları biliyorum ama, bunu bilmiyorum.” diyebilir. Demiyor işte, yalan yanlış fetva veriyor.

“—Falancaya kiraya verebilir miyim?” diye sormuş;

“—Veremezsin!” demiş.

Niye veremeyecek, verebilir. Veremezsin dediği, mezheb bakımından farklı olan bir kimse... Verilebilir. Hattâ dinbakımından farklı bir kimseye bile, insan mülkünü kiraya verilebilir. Bunun dînî bakımdan, fıkıh bakımından bir mânîsi yok. Kendi ülkende, kendi binana geliyor birisi, kiracı olmak istiyor; sen de kiraya veriyorsun. Ama bilmeyince, yanlış fetvalar veriyorlar.

(*Ve ceale'l-mâle fî bühalâihim*) “Mal da cimrilerin, cibiliyetsiz, haysiyetsiz kişilerin elinde olur.” Sarf edilmesi gereken yere sarf etmezler; toplum ilerlemez, hayır hasenat yapılmaz.

Allah böylece anlatılan bu kötü durumlardan bizleri korusun ve İslâm toplumlarını anlatılan iyi hallere sahip toplumlar eylesin...

c.Allah'ın Misafir Göndermesi

Üçüncü hadis-i şerifi Ebû Nuaym ve Ebü'ş-Şeyh, Kursâfe RA'dan rivayet etmiş. Kısa, biraz konu değişik ama, başlangıç kelimeleri aynı:⁵

إِذَا أَرَادَ أَهْلُ بَقَوْمٍ خَيْرًا أَهَدَىٰ إِلَيْهِمْ هَدِيَّةَ
الضَّيْفِ، يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَيُرْتَجِلُ، وَقَدْ غَفَرَ أَهْلُ
الْهَلِ الْمَنْزِلِ

(ض. حل. وأبو الشيخ، عن أبي قرصافة)

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.426, no:25837; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.82, no:196.

RE. 28/5 (*İzâ erâde'llâhu bi-kavmin hayran*)
“Bir kavmin Allah hayrını murad ederse...”
Buradaki kavm, ulus mânâsına değil, topluluk mânâsına değil; bir takım insanlar demek, hattâ bir kişi demek. (*Ehdâ ileyhim hediyete'd-dayf*) “O insanlara Allah misafir gönderir.” O gönderilen Allah’ın hediyesidir ona. Neden?.. Misafire ikram ederse, sevap kazanacak da ondan, Allah’ın rızasını kazanacak da ondan.

“Allah bir kavmin hayrını murad ederse, onlara misafir hediyesi gönderir.” Yâni misafirleri hediye gibi, hediye olarak onlara gönderir. Karşıdan işte atlılar geldi, kervan geldi, misafir oluyorlar.

Tabii bazıları cömert olur, misafiri sever. Bazıları da sevmez, “Nereden geldi bu herifler?” der, istemez. Ama şunu hemen söyleyeyim, bunlar fiilen böyle oluyor; yüzünü buruşturuyor bazı kimseler misafir geldiği zaman.

Burada murad edilen misafir de, bize akşamları çay içmek için gelen misafir gibi değildir. Burada murad edilen, gelecek, yatacak, yedireceksin, içireceksin, barındıracaksın... Yolcu demek. İhtiyacı var, han yok, hamam yok, başka çare yok. Gelecek o obada, o köyde kalacak. Mecbûren herkes evlerine alacaklar. Kimisi istemez böyle şeyi, yüzünü buruşturur. Ama misafiri sevmeyeni Allah sevmez. Misafire ikram edene Allah ikram eder. Bu hadis-i şerifte onu göreceğiz.

“Allah bir kavmin hayrını murad ettiğinde ona misafir gönderir, hediye olarak.” Misafir ne yapar?.. (*Yenzilü bi-rizkîhî*) Misafir kendi rızkı ile gelir, misafir olur oraya. Neden?.. Cenâb-ı Hak o misafirin rızkını gönderir. Kulu değil mi, yaşadığı müddetçe rızıklandırmayacak mı?.. Rızkını gönderir.

Ev sahibi bilmez işin neden olduğunu. Dükkânda bir olağanüstü alışveriş olur, işinde bir bereket olur. Kazancında bir fazlalık olur. Daha misafir gelirken, Allah onun misafirinin rızkını gönderir.

Ben kendi hayatımdan da buna benzer çok olaylar anlatabilirim. Öyle olur ki, meselâ birkaç kişiye bakar bir kimse... Allah işine bereket verir, verir, verir; o kişiler gittikten sonra iş azalır. Neden?.. Ötekilerin rızkını da Allah ondan verdi de ondan... Bazıları anlayamaz, çünkü esrârengiz bir şeydir, perde arkasında olan bir şeydir. Bilen bilir, arifler bilir.

Misafir rızkı ile gelir. Yâni senin rızkını yiyecek değil, senin ağzından lokmayı alacak değil, senin çuvalını kilerini boşaltacak değil. Boşalır gibi olsa bile, “Hocam, işte bir çuval un vardı. Geldiler, şu kadar gün kaldılar; çuvallar bitti.” Tamam ama, sonuç itibariyle o çuvalların yerine daha fazlasını Allah gönderir. meraklanma, rızkı ile gelir.

(*Ve yertahilu ve kad gafera'llâhu li-ehli'l-menzi*) Giderken nasıl gider?.. Burada *ve* ile başlayan cümle, Arapça hal cümlesi derler, öyle bir cümle. Tercümede biraz hata yapılmış yan tarafta, ona dikkat edilmemiş. “Evden,

konaktan, misafir olduğu yerden ayrılırken, oranın sakinlerinin, evin ahalsinin günahlarını da affettirip, alıp, götürüp öyle gider.” Yâni misafire ikram eden, barındıran kimseyi Allah mağfîret eder, günahları bağışlanır. Neticede mutfakta, kilerde de bir eksiklik olmaz; kesede, kasada da bir eksiklik olmaz; çünkü Allah telâfi eder, bol rızık gönderir. Misafir ağırlayan kimse, misafir sayesinde bol bol yer, içer, rahat eder.

Onun için, İslam’da muhabbet çok önemli olduğundan, müslümanın müslümanı sevmesi çok önemli olduğundan, müslümanın herkese karşı kanunla tesbit edilemeyen, mecbûrî olmayan, fazîlet bâbından olan görevleri olduğundan, muhabbeti artırıcı şeylere çok dikkat etmesi lâzım! Bunlardan birisi de misafiri sevmektir.

Şimdi burada benim bazı tanıdığım arkadaşlar var. Hemen misafire yapışır, evine götürür, Allah razı olsun... Ben de takılırım, “Seni kurnaz seni menfaatperest...” filân diye şaka yaparım. Yâni mânevî menfaatini çok iyi bilir. Sevap olduğunu bildiği için, hemen evine misafiri götürür ve güzel ağırlar. Ekseriyetle o kapar misafirleri, götürür. Neden?.. Misafirin ağırlanmasının fayda getirdiğini bildiğinden, sevaplı olduğunu da bildiğinden, maddî bakımdan kârlı olduğunu da bildiğinden, iktisâdî bakımdan da eve faydalı olduğunu bildiğinden, yapıyor. İnancı kuvvetli bir kardeş...

Bunu bilmeyen misafirden gocunur, kaçınır, mâzeret uydurur, yalan uydurur, bahane

uydurur, misafiri misafir etmekten kaçınır. O da kendisinin bileceği bir şey...

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor işte burada: “Meraklanma, senin malını, mülkünü, rızkını yiyecek değil; o kendi rızkıyla gelir ve seni afv ü mağfiret ettirir, günahlarını alır götürür.” diyor, ne kadar güzel! İnsanın afv ü mağfiret olmak için yapmayacağı şey yok... Allah beni affetsin diye çare arayıp duruyor. O halde ne yapacak?.. Misafir edinecek, sevapları kazanacak.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi dinimizin ahkâmını bilen, sevaplı, hayırlı fiilleri yapan, günah işlerden, kötü huylardan, hallerden kaçınan müslümanlar eylesin... Rabbimizin rızasını, sevgisini kazanmayı nasîb etsin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım... Rabbimiz cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

25. 02. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

